

ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

KRZYSZTOF PIETRASZKIEWICZ

PREZES

Warszawa, 3 lipca 2014 r.

Pan
Kazimierz Mariusz Kleina
Przewodniczący Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych
Senat RP

Szanowny Panie Senatorze,

w związku z trwającymi pracami parlamentarnymi w Senacie RP nad ustawą z dnia 26 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 668) zwracam się w imieniu Związku Banku Polskich (dalej: ZBP) z uprzejmą prośbą o przedyskutowanie na forum Senatu RP i podjęcie inicjatywy wprowadzenia niewielkich zmian do uchwalonej niedawno przez Sejm RP ustawy.

Zmiany proponowane przez środowisko bankowe odnoszą się do czterech kwestii:

- 1) zapisu dotyczącego dopuszczalnego limitu odsetek zaliczanych do kosztów uzyskania przychodów w ramach zapisów o niedostatecznej kapitalizacji,
- 2) zapisu dotyczącego wyłączenia firm pożyczkowych z ograniczeń niedostatecznej kapitalizacji analogicznie jak ma to miejsce w przypadku firm leasingowych,
- 3) jak również wprowadzenie zapisu dedykowanego dla firm łączących dowolne rodzaje działalności z zakresu: działalność leasingowa, nabywania oraz zbywania

wierzytelności, działalność pożyczkowa, z progiem procentowym analogicznym do obecnych zapisów dla firm leasingowych,

- 4) zapisu dotyczącego podatkowego traktowania odsetek od lokat terminowych utrzymywanych w bankach i SKOK przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Ad. 1 Limit odsetek zaliczanych do kosztów uzyskania przychodów w ramach zapisów o niedostatecznej kapitalizacji

W ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: UPDOP) wprowadzono alternatywną metodę stosowania zapisów dotyczących niedostatecznej kapitalizacji (dodany art. 15c ustawy). Rozwiązanie to zostało skierowane do wszystkich podmiotów gospodarczych, lecz w największym stopniu dotyczy instytucji finansowych, co zostało podkreślone w art. 15c ust. 5 UPDOP poprzez wskazanie, że odnoszenie limitu odsetek do wielkości zysku z działalności operacyjnej nie odnosi się do wybranych instytucji finansowych. To alternatywne rozwiązanie zostało z zadowoleniem przyjęte przez banki, gdyż te instytucje jako specjalizujące się w obrocie pieniądzem powinny mieć możliwość stosowania innych reguł dotyczących niedostatecznej kapitalizacji niż firmy niefinansowe. Niestety, ustanowiony limit odsetek od pożyczek, które mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów w tej metodzie określony jako limit stopy referencyjnej NBP powiększonej o 1,25 punkty procentowe jest zbyt niski z punktu widzenia bezpiecznej działalności bankowej. Takie rozwiązanie podatkowe wymusi bowiem na bankach finansowanie swojej działalności kredytowej krótkoterminowymi obcymi źródłami finansowania, które są tańsze niż długoterminowe źródła finansowania banków (banki staną przed ekonomicznym wyborem pożyczki krótkoterminowe versus długoterminowe). Takie prowadzenie działalności bankowej może zagrażać w dłuższej perspektywie stabilności rynku finansowego i przepisy podatkowe nie powinny tworzyć takich bodźców dla podmiotów gospodarczych. Z tego względu zasadne jest odniesienie się do stawki WIBOR 6M jako odzwierciedlających rynkową stopę po jakiej banki pozyskują finansowanie średnio- i długoterminowe (koszt finansowania pasywów) i która stanowi stawkę bazową przy udzielaniu przez banki takiego finansowania klientom. Stopa referencyjna NBP określa minimalną rentowność operacji otwartego rynku, czyli odnosi się do krótkoterminowych emisji papierów wartościowych (bonów pieniężnych) dokonywanych na rynku przez

Narodowy Bank Polski. Stopa ta ma z kolei jedynie pośredni wpływ na wysokość WIBOR i nie odzwierciedla kosztu pozyskania średnio- i długoterminowego finansowania na rynku.

Dlatego też proponujemy w art. 15 c ust 2 i ust. 3 podniesienie limitu odsetek zaliczanych do kosztów uzyskania przychodów z limitu stopy WIBOR 6M powiększonej o 1,25 punkty procentowe do wartości odpowiadającej sumie wartości stopy referencyjnej WIBOR 6M powiększonej o 2 punkty procentowe.

Należy zauważyć, iż tak ustalona wysokość stopy (WIBOR 6M+2%) odpowiada średniej stopie oprocentowania kredytów złotych dla przedsiębiorstw średnio- (od 1 roku do 5 lat) i długoterminowych (pow. 5 lat) – źródło: dane miesięczne NBP http://www.nbp.pl/home.aspx?f=/statystyka/pieniezna_i_bankowa/oprocentowanie_n.html

Wynikająca z obecnej formuły stopa procentowa limitu (2,5% stopa referencyjna + 1,25%) jest znacznie niższa od średniego oprocentowania kredytów złotych dla przedsiębiorstw co oznacza, że przy bardzo niskim (1:1) wskaźniku kapitałów własnych do zobowiązań przy dotychczasowej metodzie (art. 16 ust. 1 pkt 60 i 61 ustawy), nie tylko banki, ale i zwykle spółki kapitałowe chcące finansować swój rozwój długiem poniosą istotne dodatkowe koszty związane z brakiem możliwości rozpoznania odsetek w kosztach uzyskania przychodów.

Zdaniem sektora limit odnoszony do wartości podatkowej aktywów powinien być skorelowany przynajmniej ze średnim kosztem pozyskania finansowania na rynku, a nie stanowić wartość, która nie ma z nią nic wspólnego.

Ad. 2 Wyłączenie firm pożyczkowych z ograniczeń niedostatecznej kapitalizacji analogicznie jak ma to miejsce w przypadku firm leasingowych

Dodatkowo w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych w zakresie alternatywnej metody rozliczania niedostatecznej kapitalizacji (dodany art. 15c ust. 5 ustawy) proponujemy włączyć zapis, iż ograniczenie niedostatecznej kapitalizacji nie stosuje się także do firm pożyczkowych (obecnie są wymienione tylko firmy leasingowe oraz podatnicy świadczący usługi obrotu wierzytelnościami). Należy pamiętać, że wiele pożyczek banki nadal udzielają poprzez podmioty zależne. Ponadto istnieje w Polsce sektor firm pożyczkowych, który mimo stanowienia poniekąd konkurencji dla banków, ma pozytywny wpływ w rozwój ekonomiczny naszego kraju i nie powinien być „dyskryminowany” w stosunku do innych podmiotów finansowych działających na rynku. Biorąc powyższe pod

uwagę brak wyłączenia będzie powodować, iż pożyczki z firm pożyczkowych będą trudniej dostępne i będą droższe dla konsumentów na skutek zapisów podatkowych. Firmy pożyczkowe oraz banki są podatnikami podatku dochodowego w Polsce, więc wprowadzanie restrykcyjnych ograniczeń w zakresie możliwości zaliczania odsetek od pożyczek i kredytów do kosztów uzyskania przychodu jest nieuzasadnione i może powodować de facto, że część odsetek będzie opodatkowana dwukrotnie (raz u pożyczkodawcy i raz u pożyczkobiorcy w wyniku niemożności zaliczenia odsetek do kosztu uzyskania przychodów).

Ad. 3 Wprowadzenie zapisu dedykowanego dla firm łączących działalności z zakresu: działalność leasingowa, nabywania oraz zbywania wierzytelności, działalność pożyczkowa, z progiem procentowym analogicznym do obecnych zapisów dla firm leasingowych,

Wprowadzenie zapisów dedykowanych do poszczególnych rodzajów działalności, nie przewidujących możliwości łączenia operacji w ramach tych trzech dziedzin, będzie stawiało niektóre firmy w niekorzystnej pozycji podatkowej. Zakładamy, że intencją ustawodawcy jest wprowadzenie specyficznych reguł dla rodzajów działalności, a nie dla firm działających jedynie w określonym obszarze. Obecnie istnieją na rynku podmioty oferujące produkty leasingowe oraz usługi w zakresie skupu wierzytelności. Proponujemy wprowadzenie limitu analogicznego jak dla firm leasingowych.

Ad. 4. Podatkowe traktowanie odsetek od lokat terminowych utrzymywanych w bankach i SKOK przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą

Obecny zapis art. 14 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: UPDOF) po poprawkach zgłoszonych podczas prac w Sejmie jest następujący:

„5) odsetki od środków pieniężnych na rachunkach rozliczeniowych, o których mowa w przepisach prawa bankowego, lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą, w tym także odsetki od lokat terminowych, oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, tworzonych na tych rachunkach;”

Przyjęte brzmienie przepisu art. 14 ust. 2 pkt 5 UPDOF obejmuje swoim zakresem przedmiotowym jedynie odsetki od lokat terminowych tworzonych na rachunkach rozliczeniowych zakładanych przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (zarówno indywidualnie jak i w formie spółek nie posiadających osobowości prawnej),

zwanych dalej w skrócie jako „Podatnicy”. Obecny zapis nie obejmuje natomiast lokat terminowych, które nie są tworzone w ramach tych rachunków. W praktyce art. 14 ust. 2 pkt 5 UPDOF nie obejmowałby lokat terminowych Podatników, do otwarcia których nie jest konieczne otwieranie/posiadanie rachunków bieżących, tj. takich które nie są tworzone „na tych rachunkach”. Pojęcie „lokaty terminowej tworzonej na rachunku rozliczeniowym” oznacza bowiem lokatę terminową Podatnika w Banku, dla której nie jest nadawany odrębny rachunek lokaty terminowej w standardzie NRB (26-znakowy) tylko wewnętrzny numer ewidencyjny (referencyjny) stosowany w danym banku dla lokat terminowych w rachunku. Lokaty tworzone na rachunku rozliczeniowym funkcjonują pod numerem NRB dla takiego rachunku, a nie pod odrębnym numerem NRB jaki jest nadawany lokatom terminowym. W praktyce w ten sposób (jako lokaty terminowe tworzone na rachunkach rozliczeniowych) zakładane są zazwyczaj jedynie lokaty O/N (jednodniowe). W rezultacie w świetle powyższego przepisu odsetki od każdej innej lokaty terminowej nie stanowiłyby przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej tylko przychód z kapitałów pieniężnych i podlegałyby zgodnie z art. 30a ust. 1 pkt 3 UPDOF 19% zryczałtowanemu podatkowi dochodowemu od osób fizycznych. Oznacza to, że zasady opodatkowania odsetek od lokat terminowych Podatników zmieniałyby się także w zależności od technicznego sposobu ich utworzenia. Przykładowo, założenie lokaty tygodniowej z nadaniem odrębnego numeru NRB (czyli poza rachunkiem rozliczeniowym) będzie skutkowało opodatkowaniem odsetek w formie zryczałtowanej jako przychody z kapitałów pieniężnych a założenie takiej lokaty w ramach rachunku Podatnika (czyli bez nadawania odrębnego numeru NRB) będzie powodować traktowanie odsetek jako przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej i wówczas będą podlegały one samoopodatkowaniu u Podatnika. Trudno znaleźć w takiej regulacji znamiona racjonalności ustawodawcy.

Każdy przedsiębiorca bez względu na formę prawną lokuje tymczasowo wolne środki pieniężne na lokatach terminowych w celu maksymalizacji swojego zysku. Związek środków pieniężnych z działalnością gospodarczą danego przedsiębiorcy istnieje cały czas bez względu na to czy pieniądze znajdują się na rachunku bieżącym czy lokacie terminowej. W przypadku zaistnienia potrzeby ich wydatkowania na inwestycje, czy też bieżące zobowiązania, środki z tych lokat są przeznaczone na te cele. Stąd trudno znaleźć racjonalne argumenty przemawiające za wprowadzeniem takiego rozróżnienia opodatkowania odsetek od środków pieniężnych przedsiębiorców.

Mając powyższe na względzie ZBP przedkłada propozycję preredagowania przepisu art. 14 ust. 2 pkt 5 UPDOF w taki sposób, aby jednoznacznie z niego wynikało, że odsetki od wszystkich lokat terminowych Podatników związanych z wykonywaną pozarolniczą działalnością gospodarczą stanowią przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej. Pozwoli to zdaniem ZBP na:

- uniknięcie sporów interpretacyjnych między płatnikami, Podatnikami a organami podatkowymi,
- uniknięcie kosztów związanych z implementacją ww. przepisu w systemach operacyjnych banków i SKOK-ów oraz ryzyka braku zgodności płatników z nowym przepisem art. 14 ust. 2 pkt 5 UPDOF.

Proponujemy zatem następujące brzmienie przepisu, które naszym zdaniem pozwoli zrealizować wskazany wyżej cel:

„5) *odsetki od środków pieniężnych na rachunkach rozliczeniowych, o których mowa w przepisach prawa bankowego, lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, prowadzonych w związku z wykonywaną działalnością gospodarczą, w tym a także odsetki od środków pieniężnych na rachunkach lokat terminowych, oraz innych form oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, tworzonych na tych rachunkach otwieranych i prowadzonych na rzecz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą*”

W przedstawionym wariantcie decydujące znaczenie miałyby kryterium podmiotowe, tj. określenie, na czyją rzecz otwierany i prowadzony jest rachunek. Byłoby to rozwiązanie zgodne z obecnym brzmieniem regulaminów prowadzenia rachunków bankowych dla przedsiębiorców, które wprost określają, że rachunki te mogą być otwierane i prowadzone wyłącznie na rzecz przedsiębiorców.

Na podkreślenie zasługuje łatwość w stosowaniu takiego przepisu dla wszystkich interesariuszy: płatników, podatników, a także organów kontroli podatkowej lub skarbowej. Naszym zdaniem ta propozycja brzmienia przedstawiona przez ZBP umożliwi eliminację tych zagrożeń i nie spowoduje jednocześnie jakichkolwiek uszczupień dla budżetu państwa.

Wyrażamy nadzieję, że powyższe propozycje spotkają się z przychylnością Pana Przewodniczącego.

Ł. Gierem' nacunk
inf